

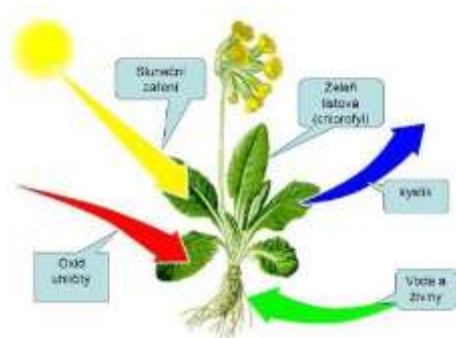
OBOHACENÍ ZAHRADNÍ PŮDY

**hnojení,
komposty**

HISTORIE A VĚCI OKOLO

"Brouk Pytlík Vám vždy poradí a pomůže."

Ing. Ivan DVOŘÁK

728 621 843
e-mail: okenkodozahrad@seznam.cz
www.okenkodozahrad.cz

HISTORIE BEZ ČLOVĚKA

- UZAVŘENÝ KOLOBĚH

HISTORIE PĚSTOVÁNÍ

- **ZAČÍNÁ OBDOBÍ KOŘISTĚNÍ – ŽDÁŘENÍ
A STĚHOVÁNÍ**

**Jednozrnka a dvouzrnka
- živiny a výnosnost**

**Přesun na nové místo
spíše pro zamoření
chorobami, škůdci – rostlin i člověka.**

HISTORIE PĚSTOVÁNÍ MIMO EVROPU - zajištění stálé úrodnosti půdy

INDIÁNI TO POCHOPILI ASI NEJDŘÍVE A UDĚLALI Z KUKUŘICE BOŽSTVO
KE KAŽDÉMU VYSETÉMU ZRNU DÁVALI RYBU (NEROZLOŽENÝ KOMPOST),
ČÍMŽ ROSTLINU ZÁSOBILI ŽIVINAMI NA CELOU VEGETACI – N, P, K, Mg,
Ca,..., mikroelementy

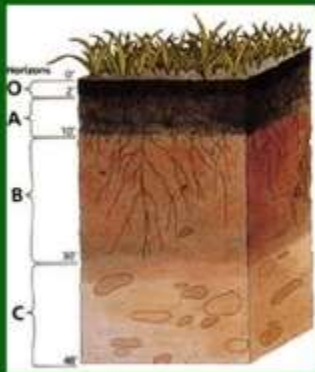
HISTORIE PĚSTOVÁNÍ - TRVALÝ POBYT V EVROPĚ

**ČÁSTEČNÉ DOPLNĚNÍ
ŽIVIN PROSTŘEDNICTVÍM
ZATRAVNĚNÉHO ÚHORU
H... A JETELOVINAMI,
KOŠÁROVÁNÍM,...**

HISTORIE PĚSTOVÁNÍ PŮDNÍ HORIZONTY

PŮDNÍ HORIZONTY

- O- NEROZLOŽENÝ
ODPAD (LISTÍ)
- A- HUMUS
- B- HORIZONT
OBOHACENÝ O
ŽIVINY
- C- MATEČNÁ
HORNINA

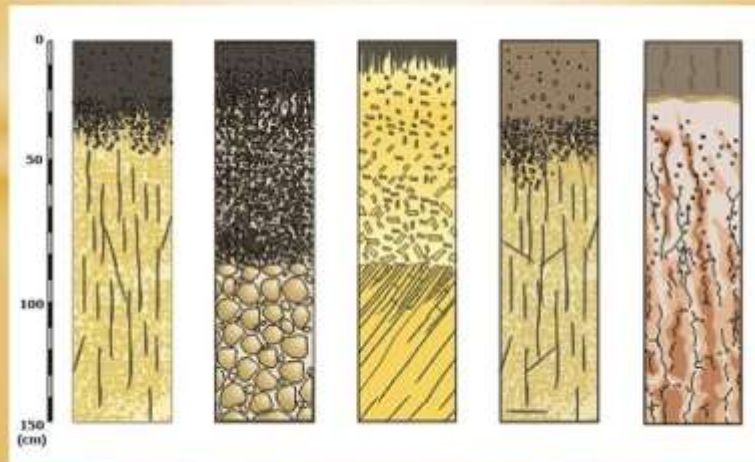
Přechod půdních horizontů

PŮDNÍ HORIZONTY

půdní horizonty

- různě zbarvená patra půdy
- viditelná na průřezu půdou

Problémy s úrodností

Klesá obsah humusu v půdě (doplní ho třeba zavedení úhoru, pastvy na něm)

Klesá obsah základních živin (doplní ho částečně produkce hnoje a tekutých výkalů, které zůstanou na pastvě

Z půdy mizí stopové prvky (bohužel natrvalo, protože odchází do těl býložravců, všežravců a už se nevracejí)

MIZENÍ STOPOVÝCH PRVKŮ

**KONČÍ DOBA, KDY SE
VŠE CO
VYROSTLO Z ŽIVIN,
VRACELO
DO KOLOBĚHU**

STOPOVÉ PRVKY

- V PŘÍRODNÍ FORMĚ OBYČEJNĚ DOPROVÁZEJÍ Z PŘÍRODY TĚŽENÁ HNOJIVA, SUROVINY
- JEJICH NEDOSTATEK ZPŮSOBUJE RŮZNÉ „NEVYSVĚTLITELNÉ“ CHOROBY JAKO JE KŘENČENÍ JABLEK, SRDÉČKOVOU HNILOBU ŘEPY, VYSLEPNUTÍ KVĚTÁKU,...

Nedostatečně „nakrmená“ rostlina kvěťáku, kapusty (pravděpodobně deficit síry, N)

JAK SE DÍVAT NA HNOJENÍ

Podle pěstitelské oblasti

Neexistuje prakticky panenská půda, tam, kde byli lidé a šlo tam hospodařit, hospodařilo se jak kořistnický, tak i moderně

úrodné půdy – černozemě, hnědozemě na spraších – to kořistění někde ještě nějaký čas vydrží...

Nehomogenní pozemek

(indikace různé úrovně hnojení) –
nutno srovnat, nejlépe minerálními hnojivy

**Zjištění stavu
půdy
-rovnoměrnost
hnojení,
popřípadě
přítomnost
toxických látek
– výsev salátu**

ZLEPŠUJEME STAV PŮDY

K SOLIDNÍ ZAHRADNÍ PŮDĚ

Zkvalitnění půdy - minerální základ:

Dodání jílových hmot (i opakované) do půd lehkých, písčitých a jejich rozptýlení do obdělávaného horizontu

Vylehčení půd těžkých přidáním písku, popř. dalších hmot, rozptýlení do země

Prohlubování tohoto horizontu

Dodání a pak i zvýšení objemu organického podílu

ZLEPŠUJEME STAV PŮDY

Postřednictvím KVALITNÍCH KOMPOSTŮ

**ZAJISTIT PESTROST ZDROJŮ HNOJIV A
HMOT, KTERÉ POUŽÍVÁME**

**ČÍM HORŠÍ PŮDY MÁME SVĚŘENÉ, TÍM
HORŠÍ JSOU ZÁSoby ŽIVIN, MAKRO I
MIKRO PRVKY**

**TO NAŠE POLE, ZAHRADA, KOMPOST
MUSÍ BÝT JAKO ÚSTÍ ŘEKY, BOHATÉ
VŠÍM, CO SE DÁ VE VELMI ŠIROKÉM
OKOLÍ NAJÍT**

KDYŽ SE VYKAŠLEME NA PŮDU

**MŮŽEME VŠE
PĚSTOVAT
NA VYVÝŠENÝCH
ZÁHONECH**

**IDEÁLNÍ DO OBLASTÍ PO POVODNÍCH
KDY NEVÍTE, CO JE VLASTNĚ V PŮDĚ
ŠPATNÉHO, JEDOVATÉHO**

KDYŽ SE VYKAŠLEME NA PŮDU

Záhonek se naplní prakticky jen organickou hmotou.

Dospodu se dávají rostlinné zbytky (větve, tráva, sláma, listí), na to kompost nebo hnůj. Plevel z cestiček se používá jako mulč.

Pokud se mulčuje i "meziřadí", lze použít stejný materiál i na záhony.

CO DÁVÁME DO KOMPOSTU

HNOJENÍ STATKOVÝMI

HNOJIVY

**ŘÍMANÉ TĚŽILI Z ŘECKÝCH SPISŮ O HNOJIVÝCH ÚČINCÍCH VÝKALŮ (DRŮBEŽÍCH),
O ÚČINCÍCH HNOJENÍ POPEPEM, VÁPNEM, VIKVOVITÝMI ROSTLINAMI**

CO DÁVÁME DO KOMPOSTU

HNOJENÍ HNOJEM MÉNĚ OBVYKLÝM

STATKOVÝMI HNOJIVY

OBA JSOU ŽIVINAMI BOHATÉ,
DOSTUPNÉ I V OBLASTI,
KDE SE NEHOSPODAŘÍ
KONCENTROVANÉ HNOJIVO
PRO PŘIHNOJENÍ JE
ŽÍŽALÍ VERMIKOMPOST

SPECIÁLNÍ KOMPOST

vermikompost

Vermikompostování

- kompostování pomocí žížal v tzv. vermikompostéru
  - uzavřený, kde ho můžeme umístit?
  - vhodné pro domácnosti bez zahrady
  - optimální teplota 20°C
- žížala hnojní nebo speciálně vyšlechtěné kalifornské žížaly

SPECIÁLNÍ KOMPOST vermikompost

**Obsah živin podobný NPK,
neředěný pálí !!!**

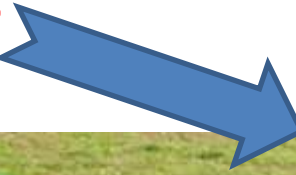

Výroba i doma

CO DÁVÁME DO KOMPOSTU

Hovězí hnůj

**Chlévská
mrva**

Granulovaný hnůj

Kravinec

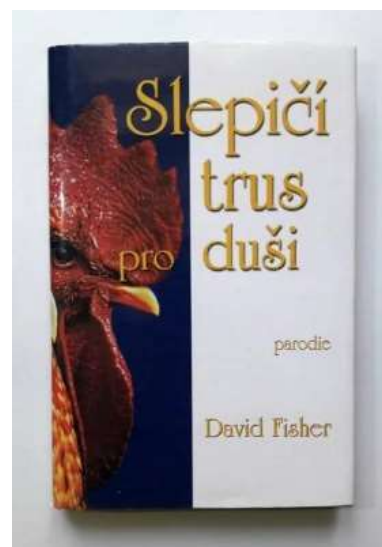
CO DÁVÁME DO KOMPOSTU

HNŮJ: není hnůj jako hnůj, nejlepší je asi hovězí. Jedno zvíře vyprodukuje asi 10 tun hnoje za rok. Na solidní dávku hnoje pod brambory jednou za čtyři roky je třeba na každý hektar mít pět zvířat (5 VDJ).

Hovězí hnůj obsahuje 0,4 % dusíku, 0,2 % P_2O_5 , 0,5 % K_2O , 0,5 % CaO , okolo 15 % organické hmoty, 75 % vody.

Močůvka obsahuje 0,25 % N, 0,01 % P_2O_5 , 0,5 % K_2O , 0,02 % CaO .

Hnůj podle zvířat

OBSAH ŽIVIN V HNOJI - PODLE ZVÍŘAT

JAK TEDY NA CESTĚ K BIO

	N	P ₂ O ₅	K ₂ O	CaO
<u>KOŇSKÝ</u>	0,62	0,30	0,62	0,30
<u>OVČÍ</u>	0,8	0,34	0,8	0,32
<u>VEPŘOVÝ</u>	0,4	0,2	0,55	0,6
<u>KRÁLÍČÍ</u>	0,4	0,45	1,1	0,65

Holubí hnůj (trus), vermikompost, společně se slepičím a husím patří mezi druhy hnoje s největším obsahem živin. Proto je vhodné ho používat na rostliny, které mají vysoké nároky na živiny, používají se i na zákvasy, jsou to s králičím a vepřovým tzv. studené hnoje.

OBSAH ŽIVIN V HNOJI - PODLE ZVÍŘAT

JAK TEDY NA CESTĚ K DOBRÉMU KOMPOSTU

Slepičí trus

Dusík - průměrně trus obsahuje 16,5 %.

Draslík - obsah se pohybuje kolem 8,5 %. Draslík je potřebný pro všechny aktivity probíhající v rostlině – regulace přesunu cukrů, vody. Pokud trpí rostliny nedostatkem draslíku, je to vidět na okrajích jejich listů. Zbrzdí se odpařování vody a teplota listů se zvýší natolik, že se jejich buňky spálí.

Fosfor obsahuje v podobě kyseliny fosforečné. Její obsah se pohybuje kolem 16 %. Působí na bohatou násadu květů a při pěstování zeleniny a ovoce přináší velkou úrodu.

Vápník - v trusu je ho největší obsah a to 25 %.

OBSAH ŽIVIN V HNOJI - PODLE ZVÍŘAT

POUŽITÍ SLEPIČINCŮ:

1. ZARÝPÁNÍ NA PODZIM 1 kg na 10 m²

V PRVNÍ ROCE SE VYUŽÍJE ZE SLEPIČINCŮ V PŮDĚ 75 %, VE DRUHÉM roce rostlina užije cca 15 % a VE TŘETÍM zbývá 10 %

2. VÝROBA A POUŽITÍ ZÁKVASU

DO VELKÉHO PLASTOVÉHO SUDU DÁME CCA 30l TRUSU, DOLEJEME VODOU (170 l) A ZA DVA TÝDNY JE TRUS DOSTATEČNĚ VYKVAŠENÝ.

Množství, které chceme spotřebovat JEŠTĚ NAŘEDÍME 1:10, PROTOŽE VYKVAŠENÉ SLEPIČINCE JSOU VELMI SILNÉ.

3. PŘÍDAVEK DO KOMPOSTU

3-5 kg SLEPIČIN NA KUBÍK (1 m³) KOMPOSTU PŘI ZAKLÁDÁNÍ NEBO ZÁLIVKA (1x za měsíc) VYKVAŠENÝM, ŘEDĚNÝM

CESTA KE KVALITNÍ PŮDĚ PRO TRVALÝ POBYT

HNOJENÍ KOMPOSTY

**KOMPOSTOVÁNÍ
ORGANIKY**

CO DÁVÁME DO KOMPOSTU

odpady ze zahrady, trávu, nejlépe
zavadlou, cca 3 cm vrstvu

Co tam patří

CO NEDÁVÁME DO KOMPOSTU

Co tam nepatří

CO NEDÁVÁME DO KOMPOSTU

Co tam nepatří do posledního
přehazování

CO NEDÁVÁME DO KOMPOSTU

Co tam nepatří, s čím si Perlka poradí

CO DÁVÁME DO KOMPOSTU drny, zeminu na výrobu drnovky

Drny, zemina

Co tam patří

CO DÁVÁME DO KOMPOSTU

Štěpka, nadrcené větvičky
- ve vyšší vrstvě se zahřejí,
plesniví

CO DÁVÁME DO KOMPOSTU

**Listí stromů,
třebaže je nemocné**

CO DÁVÁME DO KOMPOSTU

**Ovoce znehodnocené skládkovými
Chorobami musí být hned zakryto, patří
Do středu kompostu**

CO DÁVÁME DO KOMPOSTU

Ovoce znehodnocené chorobami

CO DÁVÁME DO KOMPOSTU v menší vrstvě

**ČERSTVÁ TRÁVA, DO 3 CM,
JINAK SE ZAPAŘÍ ZAHNIJE**

CO DÁVÁME DO KOMPOSTU, typy kompostérů

KOMPOSTÉRY PLASTOVÉ

CO DÁVÁME DO KOMPOSTU, typy kompostérů

Dvoukomorový kompost

CO DÁVÁME DO KOMPOSTU, typy kompostérů

KOMPOSTÉR PĚKNÝ, ALE NEVHODNÝ

**NEMÁ PŘÍSTUP VZDUCHU
DO HMOTY**

CO DÁVÁME DO KOMPOSTU, typy kompostérů

**DVOUKOMOROVÝ,
VYUŽÍVANÝ JAKO
VYVÝŠENÝ ZÁHON**

CO DÁVÁME DO KOMPOSTU, typy kompostérů

„TŘÍKOMOROVÝ“ KOMPOST

CO DÁVÁME DO KOMPOSTU, kde by měl být

Měl by být částečně stíněný

KOMPOST JAKO PROGRAM

Ideálně větraný, solidně stíněný kompost

Základní kompost

**NE ZCELA ROZLOŽENÝ KOMPOST
POUŽÍVÁME I JAKO MULČ – MEZI
ZELENINU, TRVALKY,...**

1. Základní kompost

CO DÁVÁME DO TOHOTO KOMPOSTU

1. Základní kompost - organická hmota ze zahrady (mladé plevele se zbytky zeminy na kořenech, nadrcené větvičky, zbytky ovoce, zeleniny, „biodegradovatelný odpad“, ...), **doplňená živinami v malé míře** (1- 2 kg guana nebo rohoviny na 1 m³). Použití k plodinám s menšími nároky na živiny – ředkvička, salát, polníček plodiny tzv. doběrné tratě

Základní kompost

Kompost vhodný na výsevy,
mladé sazenice,
na zarytí

2. Kompost s dodanými živinami

CO DÁVÁME DO TOHOTO KOMPOSTU

2. Kompost s dodanými živinami – **tatáž**
organická hmota doplněná zdroji živin
organického původu v doporučeném množství
(cca 3 kg/ m³) v pestřejším složení – rohovina,
guano, masokostní a kostní moučky, popel, ...
v době, kdy se kompost zakládá. **Kompost se**
může zalévat různými výluhy z bylin, ředěnou
močůvkou, vykvašenými naředěnými
slepičinami. Pro pěstování rostlin se středními
nároky na živiny – ředkev, mrkev, petržel,
bylinky, mangold.

Kompost s dodanými živinami

Výsadba do truhlíků, přidání kompostu k rostlinám

3. Živný kompost

CO DÁVÁME DO ŽIVNÉHO KOMPOSTU

3. Živný kompost vytvořený ze směsi chlévské mrvy, zeminy či základního kompostu, drnů, rybníční zeminy,... v poměru 50:50. Použití na rostliny náročné na živiny tj. tykve, rajčata, papriky, okurky, celer, popřípadě košťáloviny. Do tohoto kompostu se v průběhu jeho přípravy mohou dodávat formou zálivky i další živiny prostřednictvím výluhů z rostlin, ředěné močůvky, hnojůvky ze statkových hnojiv.

Živný kompost

Hnojení tímto kompostem k rostlinám

CO DÁVÁME DO KOMPOSTU – ředěné zálivky (1:10)

Hnojůvka je tekutina, která vytéká z hnoje. Jedná se o směs dešťové vody obohacenou o mikroorganismy a živiny z hnoje.

Průměrný obsah živin v hnojůvce je **0,14% N, 0,58% K, 0,01% P.**

Močůvka je kapalným NK hnojivem se značně rozdílným obsahem živin. V průměru **0,23 % N, 0,33 % K, 0,01 % P.** P lze doplnit výluhem ze superfosfátu (na 2 dl vody 100-150 g, den nechat louhovat) to na 10 l močůvky, hnojůvky.

CO DÁVÁME DO KOMPOSTU

Tekuté výkaly

Hnojůvka
Močůvka
Kejda

CO DÁVÁME DO KOMPOSTU

BAHNO Z RYBNÍKA,
KALY Z
CUKROVARŮ
ODPADY Z PÁLENÍ
A DALŠÍ

HLÍDÁME SLOŽENÍ

POČÍTÁME S TÍM, ŽE JSOU JEN PŘÍMĚSÍ

KAM DÁVÁME KOMPOST

Na záhony, do trávníku,...

**Pokud ho máme málo,
hnojíme jen pruhy, mísy okolo
stromů, bodově do míst, do
kterých sejeme či sázíme,
nedáváme ho na celou plochu.**

KOMPOST PŘINÁŠÍ KVALITU

**Čím tmavší je půda tím
obyčejně bývá pro pěstování
lepší.**

Co může nahradit klasický kompost

KOMPOST A JEHO NÁHRADA

Pokud jsou jmenované hmoty (čerstvá mrva), slepičiny nedostupné, je možné míchat místo nich granulovaný hnůj v množství 20-30 % celkové hmotnosti kompostu. I tady je opravdu vhodné použít výluhy i vykvašené, ředěné slepičiny na zálivku.

Co může nahradit klasický kompost

KOMPOST A JEHO NÁHRADA

Zákvasy ani výluhy by neměly v žádném případě přijít na jedlé části rostlin. Při použití na listy, plody a další jedlé části, se z nich při nedokonalém mytí a desinfekci těchto částí rostlin stává tikající bomba, neřízená bakteriologická zbraň. Prakticky není možné odsledovat, jaké bakterie, houby nebo další organizmy, které se rozkladu účastní a na rostlinách pak přežívají.

KOMPOST A JEHO zkvalitnění, SPECIFICKÉ ÚPRAVY, MATERIÁLY

**PŘI ZKVALITŇOVÁNÍ ZAHRADNÍ ZEMINY
MŮŽEME FORMOU KOMPOSTU DODÁVAT I
MINERÁLNÍ PODÍL.**

**PAK MÍCHÁME DO KOMPOSTŮ URČENÝCH
PRO TĚŽKÉ PŮDY VYLEHČUJÍCÍ MATERIÁLY
- třeba písek, jemný štěrk, z organiky dřevěné
uhlí,...**

**Do takových půd se hodí i speciální komposty,
jako je třeba listovka, do půd zásaditých
vřesovka.**

KOMPOST A JEHO zkvalitnění, SPECIFICKÉ ÚPRAVY, MATERIÁLY

**DO KOMPOSTŮ URČENÝCH DO PÍŠČITÝCH
PŮD**

- hmoty jílovité, slínovité.

Do lehkých, písčitých půd jsou vhodné i speciální komposty jako je kompost z travního drnu (přivezený) - drnovka, kompost s rybničním bahnem, jílem,...

KOMPOST A JEHO ÚPRAVY

„HNOJENÍ KOMPOSTU“

HNOJIVA PŘÍRODNÍ

Dary moře

Ptačí záležitosti na pobřeží

GUANO, ČILSKÝ LEDEK

**Ukládané na kontinentálním šelfu
(v hloubkách 50-300m) FOSFÁTY**

**Odpařováním slané vody na
mělčinách DRASELNÉ HMOTY**

HNOJIVA PŘÍRODNÍ

DUSÍK A GUANO, CHILSKÝ LEDEK

INKOVÉ S GUANEM
HNOJILI UŽ
2000 LET PŘ. N. L. !!!

Z HISTORIE VÝŽIVY ROSTLIN

HNOJIVA přírodní? STROJENÁ?

- **HNOJENÍ prakticky jen mechanicky ZPRACOVANÝMI PŘÍRODNINAMI**

DRASELNÉ SOLI, FOSFÁTY

- **DRASELNÉ SOLI SE MELOU, ROZPOUŠTĚJÍ, FLOTACÍ SE OPĚT PŘEVEDOU DO PEVNÉHO SKUPENSTVÍ**
- **FOSFÁTY SE MELOU**
- **MLETÉ FOSFÁTY SE ZPRACOVÁVAJÍ I TERMICKY**

Z HISTORIE VÝŽIVY ROSTLIN

HNOJIVA STROJENÁ DUSÍKATÁ

- VÝROBA DUSÍKATÝCH HNOJIV Z DUSÍKU ZÍSKANÉHO ZE VZDUCHU
- AMONIAK $N_2 + 3H_2 \text{ -----> } 2 NH_3 + 46,05 \text{ kJ}$
- Vyroběný amoniak může být používán k přímému hnojení, nebo je výchozí surovinou pro výrobu kyseliny dusičné, ledků, močoviny, N roztoků, vícesložkových hnojiv.
- *Výroba dusíkatých hnojiv je energeticky náročná. Na výrobu 1 kg čistého N v hnojivu je zapotřebí podle druhu použité technologie 1,5 i více litrů nafty.*
- PO VÍCE KROCÍCH SE VZDUŠNÝM DUSÍKEM DOTUJE TÉŽ DUSÍKATÉ VÁPNO

HNOJIVA PŘÍRODNÍ - PŘÍRODNÍ FOSFÁTY

FOSFOR A APATIT

Apatity
($\text{Ca}_{10}\text{F}_2(\text{PO}_4)_6$) jsou
magmatického
původu,
krystalického
složení.

Nejrozšířenější je kolský apatit
(fluoroapatit) s obsahem 17,5% P.
Další naleziště apatitu jsou ve
Švédsku, Kanadě, Norsku, Číně,
Brazílii.

HISTORIE VÝŽIVY ROSTLIN – *HNOJIVASTROJENÁ*

- fosforečná

- **PRŮMYSLOVÁ VÝROBA FOSFOREČNÝCH HNOJIV** –
SUPERFOSFÁT SE VYRÁBÍ ROZKLADEM APATITU NEBO
FOSFORITU KYSELINOU SÍROVOU

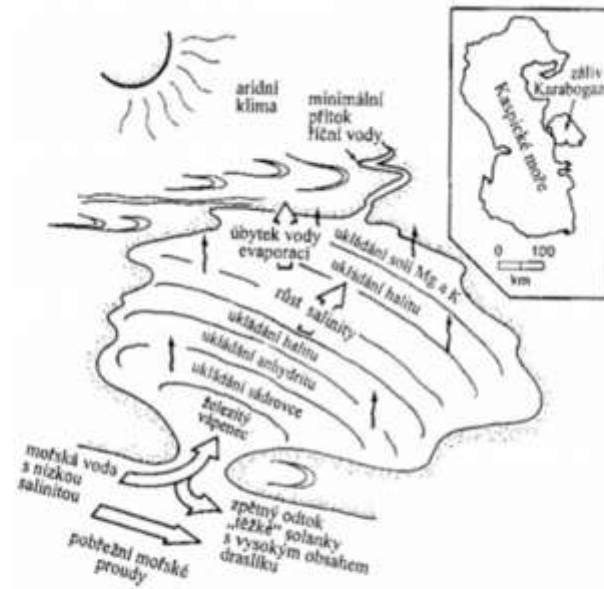
HNOJENÍ PRŮMYSLOVÝMI ODPADY

- *THOMASOVA MOUČKA* 10-15 % P_2O_5 , 45-48 % CaO
- *VYSOKOPECNÍ STRUSKY, ŠÁMA, KALY, výpalky*

HNOJIVA PŘÍRODNÍ

- UKLÁDÁNÍ HALITŮ a dalších

USAZOVÁNÍ

Obr. 6. Schématické znázornění solitvorného procesu v zálivu Kara-Bogaz.
Zakřiveně linie v zálivu spojují místa se stejnou salinitou.
S růstem salinity se mění složení sedimentujícího evaporitu.
(Guilbert, Park 1986 - upraveno)

HNOJIVA PŘÍRODNÍ

DRASLÍK – DRASELNÁ SŮL, KAINIT

**LOŽISKA VŠUDE TAM, KDE SE KDYSI BYLO MOŘE
KTERÉ VYSCHLO (draselná hnojiva z Německa)**

Sylvinit – směs sylvinu (KCl) a halitu (NaCl) – 12-22 % K_2O

Kainitit – směs kainitu a halitu s obsahem 12-16 % K_2O

Tvrdá sůl – směs sylvinu a halitu s příměsí anhydridu, kieseritu, langbeinitu a polyhalitu s obsahem 15 % K_2O

HNOJIVA PŘÍRODNÍ HOŘČÍK, DRASLÍK

Strassfurt (BRD)

Karnalit – podvojná sůl $\text{KCl} \cdot \text{MgCl}_2 \cdot 6\text{H}_2\text{O}$ – 10-16 % K_2O

Kainit – $\text{KCl} \cdot \text{MgSO}_4 \cdot 3\text{H}_2\text{O}$

Z vyvřelin obsahují draslík draselné živce – ortoklas, sanidin

Běžné minerály, nerozpustné v obecných kyselinách (moučky ze žuly?)

HNOJIVA PŘÍRODNÍ

VÁPŇÍK A VÁPENCE

MEERKALK A PRP SOL

PRP® SOL : Okamžitá a trvalá změna

PRP
TECHNOLOGIES

VYUŽITÍ ŽIVIN PŘI APLIKACI PRP SOL

18

Vápník je obsažen v sodnovápenatých živcích, např. v albitu (moučky ze žuly?)

STOPOVÉ PRVKY

BOHATÁ NA STOPOVÉ PRVKY JSOU ZEJMÉNA FOSFOREČNÁ *PŘÍRODNÍ HNOJIVA*, ALE OBSAHUJE JE I GUANO, VÁPENATÁ HNOJIVA, DRASELNÁ, jsou ve vyvěřelinách i usazených horninách.

STOPOVÉ PRVKY OBSAHUJÍ V MALÉM MNOŽSTVÍ I ORGANICKÉ HMOTY, JAKO JSOU KOSTNÍ A ROHOVINOVÉ MOUČKY, RYBÍ MOUČKY, ..., ODPADY ZE ZPRACOVÁNÍ ŘEPY,

STOPOVÉ PRVKY

NĚCO MÁLO JICH JE VE STATKOVÝCH
HNOJIVECH (JEN TO CO NESPOTŘEBUJÍ
BÝLOŽRAVCI)

TRADIČNÍ JE PŘIDÁVÁNÍ CHEMICKY
EXTRAHOVANÝCH SAMOTNÝCH PRVKŮ
NEBO JEJICH SLOUČENIN PŘIJATELNÝCH
ROSTLINOU DO HNOJIV S MAKROPRVKY.

TO MŮŽEME VYLEPŠIT I TÍM, ŽE HNOJIVA SE
STOPOVÝMI PRVKY DÁVÁME DO
KOMPOSTU, NE PŘÍMO DO ZEMĚ.

ZDROJE STOPOVÝCH PRVKŮ

**HNOJIVA OSTATNÍ (jedno z mnoha):
FOSFÁTOVÉ SKLO P 50 %, K 18 %.**

Dlouhodobě působící minerální hnojivo, obsahuje makro i mikroprvky ve formě vytrifikovaných (sklovitých) sloučenin minerálních látek s vysokým obsahem fosforu a draslíku. Příznivý je **relativně vysoký obsah bóru a hořčíku**. Pomalu působící hnojivo, které ovládá samočinnou regulaci procesu rozpouštění v půdě podle roční doby a začíná působit již při teplotě nad 8 °C. **Skládá se z metafosfátů draslíku, vápníku, hořčíku, obsahuje i prvky jako je síra, železo, měď, mangan, zinek, molybden, kobalt,...**svými fyzikálními vlastnostmi připomíná sopečné sklo.

NÁHRADY KOMPOSTU

- zelené hnojení

**Hlízkové bakterie na kořenech
víčkovitých rod Rhizobium.**

Potřebují pH okolo 6,5-7,5.

Teploty pro optimální růst bakterií

hrách je má 20 - 24 °C, hranice 27 °C.

fazol 24 - 27 °C, bakterie pracují ještě při 30 °C.

Závlaha účinnost bakterií zvyšuje.

***Volně je v půdě třeba i Azotobacter,
Clostridium, ale mají výkonnost 20 x
menší.***

Hlízkové bakterie na kořenech

Hlízkové bakterie na kořenech vikvovitých
rod *Rhizobium*. Potřebují pH okolo 6,5-7,5.

Hrách a fazol

NA CESTĚ K KVALITNÍ ZAHRADNÍ ZEMINĚ

- zelené hnojení

U hrachu bakterie vytvoří na jeden hektar polovysokých odrůd hrachu **140 – 200 kg dusíku.**

V porostu LOS se přesune cca 10-30 % dusíku do okolí, pro využití ostatními rostlinami. **Luskoviny si zajistí až 85% dusíku,** bakterie začínají být aktivní do 12. dne, za další týden už je dusík v rostlině.

Pěstování luskovin a hlízkové bakterie

Luskoviny údajně „vyrobí“ nad svou spotřebu až 40 kg N na hektar za rok. To je tolik dusíku jako je v cca 200 kg síranu amonného nebo 260 kg ledku vápenatého.

Kořeny bobu

Peluška

-jednoleté rostliny vhodné na ZH

**U hrachu a pelušky vytvoří HB
na jeden hektar polovysokých
odrůd 140 – 200 kg dusíku.**

Co potřebují hlízkové bakterie

- zelené hnojení

Vápník urovnává pH, zvyšuje schopnost kořínků nechat se napadnout hl. bakteriemi, zvyšuje spolu s K, P odolnost proti chorobám a proti poléhání.

Železo má též spojitost s fixací dusíku, je v leghemoglobinu

Luskoviny potřebují mít v půdě i síru, **nesnášejí chlór!** tedy ne KCl, ale K_2SO_4 .

Co potřebují hlízkové bakterie - zelené hnojení

Důležitý je molybden, účastní se reakce symbiotických bakterií, v semenech luskovin je jich oproti jiným druhům nejvíce. S obsahem molybdenu stoupá i koncentrace dusíkatých látek.

Není-li v půdě bór, hlízkové bakterie luskoviny nenapadnou.

Kobalt je též pro symbiózu potřebný, stimuluje růst luskovin i bez hl. bakterií.

JAK UŽÍT ZELENOU HMOTU

- organické hnojení

ZARÝPÁVÁNÍ organické hmoty

MĚLKÉ, AEROBNÍ (podle půdy 5-15 cm)
využití jako humus pro rostliny -
rozkládající se, uvolňující živiny

HLUBOKÉ, ANAEROBNÍ (50 cm) na
zachytávání prosakujících srážek a
vyplavených živin, nerozkládající se
„houba“ v hloubce

ZARÝPÁVÁNÍ organické hmoty

OBOHACENÍ KOMPOSTŮ

HNOJENÍ ŽIVOČIŠNÝMI ODPADY

ÚČEL KOMPOSTŮ

VYLADIT PŮDU Z POHLEDU OBSAHU:

- DOSTUPNÝCH ŽIVIN, STOPOVÝCH PRVKŮ,
- ZÁSoby ORGANICKÉ HMOTY, pH.
- ABY ŠLO PĚSTOVAT ZELENINU A DALŠÍ KULTURY PODLE ZÁKLADŮ HOSPODAŘENÍ DANÝCH PĚSTITELSKÝMI TRATĚMI,
- ZÁSobU ŽIVIN DOPLŇOVAT KOMPOSTY, HNOJIVOU ZÁLIVKOU.

KOMPOST NENÍ VŠEMOCNÝ

**MUSÍME PŘIHLÉDNOUT K TOMU, ŽE
KROM ŽIVIN DODANÝCH ORGANICKÝM
HNOJENÍM POTŘEBUJÍ INTENZIVNĚ
PĚSTOVANÉ KULTURY JEŠTĚ ŽIVINY
NAVÍC**

**NAŠI PŘEDKOVÉ TO ŘEŠILI ZÁLIVKAMI
HNOJŮVKOU, MOČŮVKOU,
VYKVAŠENÝM SLEPIČÍM ČI JINÝM
DRŮBEŽÍM TRUSEM**

KOMPOST NENÍ VŠEMOČNÝ

PŘI IGNOROVÁNÍ POTŘEBY PŘIHNOJOVÁNÍ
SE MUSÍME ORIENTOVAL NA STARÉ
ODRŮDY,
KTERÉ DÁVALY SVŮJ MAXIMÁLNÍ VÝNOS
(NIŽŠÍ NEŽ ODRŮDY SOUČASNÉ) ZA
NIŽŠÍCH DÁVEK HNOJIV VSTUPUJÍCÍCH DO
JEJICH PĚSTOVÁNÍ.

HNOJENÍ KOŠŤÁLOVIN JAKO ROSTLINY I. TRATI

- POTŘEBA ORGANIKY A DALŠÍCH ŽIVIN

Zelí, kapusta, brokolice, květák jako hl. plodina:

Hnůj nebo živným kompost (podzim, časně jaro). Pokud není, vyplatí se i do výsadbové jamky přidat kompost 3.

Základní hnojení:

Zelí: 40-60 kg hnoje na 10 m²

+ 0,2 kg N, 0,125 kg P₂O₅, 0,24 kg K₂O

poměr 8:5:10

Vhodná jsou hnojiva typu Cererit se stopovými prvky, v biorežimu pak močůvka či hnojůvka, vykvašené slepičiny apod. + **doplnit fosfor**

Hnojení košťálovin

POTŘEBA ORGANIKY A DALŠÍCH ŽIVIN

JAKO ROSTLINY III. TRATI

ŘEDKVIČKA jako příklad rostliny třetí trati:
**Z HNOJE DODANÉHO PŘED DVĚMA ROKY
ZÍSKÁVÁ CCA 5 - 20 % PŘÍSTUPNÝCH ŽIVIN A PRO
ZDÁRNÝ VÝVOJ A KVALITNÍ VÝNOS**

POTŘEBUJE JEŠTĚ TOTO:

40 - 60 g dusíku na 10 m²

12 – 35 g P na 10 m²

42 – 100 g K na 10 m²

PODPORA ROSTLIN V RŮSTU A ZÍSKÁVÁNÍ VODY A ŽIVIN

BĚŽNÝ ZPŮSOB PĚSTOVÁNÍ

rostlina čerpá vodu a živiny pouze z malého objemu půdy

vlivem chudé kořenové sítě je půda nestabilní a eroduje

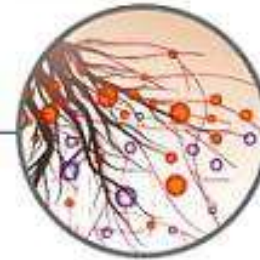
voda a hnojiva bez užítku prosakují půdou

chemická hnojiva jsou často odplavena a znečišťují podzemní vody

CONAVIT®, zcela přírodní hnojivo s dlouhodobým účinkem, zůstává u kořenů po celou sezónu

SYSTÉM SYMBIOM®

mykorrhiza rozšiřuje kořenový systém rostlin a přináší vodu a živiny

houbová vlákna zajišťují stabilitu půdy a zabráňují erozi

přípravek PLANTASORB® zadržuje půdní vlhkost a poskytuje rostlině vodu v suchých obdobích

OCHRANA ROSTLIN - prevence

VÝBĚR ODRŮD

RAJČATA ODOLNÁ PLÍSNI

**MRKEV, KTEROU NEMÁ RÁDA POCHMURNATKA (Fly
Away)**

ODRŮDY OKUREK OD HOLMANA

VÝBĚR PODLE RAJONIZACE, n.m. výšky

OCHRANA ROSTLIN - prevence

PĚSTOVÁNÍ VE VHODNÝCH PODMÍNKÁCH (SVĚTLO,
TEPLO, VODA)

VHODNÝ SPON ROSTLIN - **hustý přeje chorobám
i škůdcům**

ZDRAVÝ ROSTLINNÝ MATERIÁL
ODRŮDY Z BIO, ORIGINÁLNÍ, NE PŘESEVY,
ZEJMÉNA U NĚKTERÝCH DRUHŮ

OCHRANA ROSTLIN - prevence

KVALITNÍ A ZDRAVÁ SADBA

KONTROLA ZDRAVOTNÍHO STAVU ROSTLIN

LIKVIDACE NEMOCNÝCH

HLÍDÁNÍ NÁLETU ŠKŮDCŮ
– leповé desky, feromonové lapače

OCHRANA ROSTLIN - ŠKŮDCI

HOUSENKY

V BIOREŽIMU JSOU POVOLENÉ **OLEJE**, KTERÉ ZADUSÍ
TY POSTŘÍKANÉ.

LEPŠÍ JE POUŽITÍ PŘÍPRAVKU **SPIN-TOR**, KTERÝ
ÚČINKUJE JAKO POŽEROVÝ I KONTAKTNÍ – VÍCE NA
MLADÉ HOUSENKY

NEEM AZAL (VÝTAŽEK ZE DŘEVA) JE I ČÁSTEČNĚ
SYSTEMICKÝ

OCHRANA ROSTLIN - ŠKŮDCI

POUŽITÍ NĚKTERÝCH ORGANIZMŮ

Encarsia formosana proti molicím ve skleníku

Nemaslug proti slimákům

Phytoseilus persimilis proti svluškám

OCHRANA ROSTLIN - ŠKŮDCI

VÝTAŽKY ZE DŘEV

Quasia amara dřevo na vaření, např. i na pilatku u slivoní

OLEJOVÉ A DALŠÍ PŘÍPRAVKY

Neudosan, Spruzit

PŘÍPRAVKY S BAKTERIEMI, výtažky z nich

Lepinox Plus

OCHRANA ROSTLIN - CHOROBY

Polyversum - Pythium oligandrum do výsevních substrátů, proti šedé hnilobě, mnoha dalším

Bylinková směs na plísně - pasivní účinnost něco jako vitamíny

Alginure prevence chorob

OCHRANA ROSTLIN – zdroje informací

SIGNALIZACE

LEPOVÉ DESKY

FEROMONOVÉ LAPAČE

Hledejte na <https://www.bioagens.eu/>

OCHRANA ROSTLIN – zdroje informací

The screenshot shows the website for bioagens, a company specializing in biological plant protection. The top navigation bar is red and includes a search bar, a shopping cart icon, and a user account icon. The main header features the bioagens logo, which is a black spider silhouette next to the brand name. Below the header, there are three green navigation tabs: 'Prostředky ochrany rostlin (235)', 'Choroby a škůdci rostlin (175)', and 'Ostatní sortiment (106)'. The main content area is a large banner for 'Typhlodromus pyri - dravý roztoč'. It includes a photograph of the mite on a plant stem and a list of bullet points describing its uses and application rates. A red 'Objednat' button is visible. Below the banner, there are three columns of content. The left column has a 'KATEGORIE' section with links to 'Prostředky ochrany rostlin (235)', 'Choroby a škůdci rostlin (175)', and 'Ostatní sortiment (106)'. Below that is a 'ČASTO HLEBÁTE' section with text about various biological products and a 'Zobrazit vše' link. The middle column is titled 'BIOAGENS - biologická ochrana rostlin' and features three product images: 'MORENÍ ČESNEKU ekologický CLONOPLUS 10 g / 1 kg', 'BIOLOGICKÁ OCHRANA OVOCNÝCH STROMŮ Typhlodromus pyri', and 'NEZAPOMĚTE NA NÁS... VAŠE KVĚTINY'. The right column is titled 'NAPOSLEDY PROHLÉDNE' and lists several products with their packaging and prices, such as 'Neutosan - přípravek proti škůdcům 250 ml', 'Lepinox Plus - 3 x 10 g / bal', 'Spruzer 250 ml', 'Bylinková směs na plísň', 'Phytosekius persimilis - 100 ks / bal', and 'Algisure 5 l / bal'. At the bottom right, there is a 'SLUŽBY ZÁKAZNÍKŮM' section with a circular logo and a red 'OFFLINE - zanechte zprávu' button.

Cena za zboží 0,00 Kč
Kobík

Hledat produkt ...

Nové produkty
Můj účet
Přihlášení

Úvodní stránka Nové produkty Hlášte Kontakty Blog Dotazy

bioagens

Prostředky ochrany rostlin (235) | Choroby a škůdci rostlin (175) | Ostatní sortiment (106)

Typhlodromus pyri - dravý roztoč

Jak vám může v sadech a venících pomoci:

- Napadá škůdce: pavouky, hálčové, vlnovníkovce, larvy třídělníka a jiné slabší larvy
- Posílá pásky a samičky se připravit na koř řebý nebo bílého stromu
- Přítelka vlnovníka poskytl se rychle - dodání prostředků ad lesy
- Dávka: vlnovník 1 pásek na každý stříkací koř, sady 1-3 pásky na 1 strom podle velikosti stromu

Objednat

KATEGORIE

Prostředky ochrany rostlin (235)
Choroby a škůdci rostlin (175)
Ostatní sortiment (106)

ČASTO HLEBÁTE

do skleníku - dravý roztoč do skleníku - hálčové (akokorosa) mandelinka molice vlnovník
mlsice mykorhizní houby oboletí písko sádky smutnice ovčáký vavřík

Zobrazit vše

BIOAGENS - biologická ochrana rostlin

MORENÍ ČESNEKU ekologický CLONOPLUS
10 g / 1 kg

BIOLOGICKÁ OCHRANA OVOCNÝCH STROMŮ
Typhlodromus pyri

NEZAPOMĚTE NA NÁS... VAŠE KVĚTINY

NAPOSLEDY PROHLÉDNE

- Neutosan - přípravek proti škůdcům 250 ml
- Lepinox Plus - 3 x 10 g / bal
- Spruzer 250 ml
- Bylinková směs na plísň
- Phytosekius persimilis - 100 ks / bal
- Algisure 5 l / bal

SLUŽBY ZÁKAZNÍKŮM

PO - NE
09:00 - 17:00

OFFLINE - zanechte zprávu

OCHRANA ROSTLIN – zdroje informací

**Přípravky ze světa biologické ochrany
a prevence**

najdete na

<http://www.biocont.cz/cz/biologicka-ochrana-rostlin.htm>

OCHRANA ROSTLIN – zdroje informací

WWW.STRÁNKY

BIOCONT LABORATORY
25 let

Biocont Eshop O nás Kde nakoupit Kontakt

Profesní pěstitele Dům & Zahrada

Skleník
Jádroviny
Peckoviny
Drobné ovoce
Brambory
Salát
Brukvovitá zelenina
Cibulová zelenina
Plodová zelenina
Okrasné rostliny
Řeva vinná
Knihy, jiné pomůcky
Domácnost

Ceník
Ke stažení
Odkazy
Obchodní podmínky
Často kladené otázky

Jíme na Facebooku

košík je prázdný

Přihlášení Registrace

Biologická ochrana rostlin

Dravý roztoč do vinohradu i do sadu
Typhlodromus pyri proti sviluškám, vlnovníkům a hálčivcům

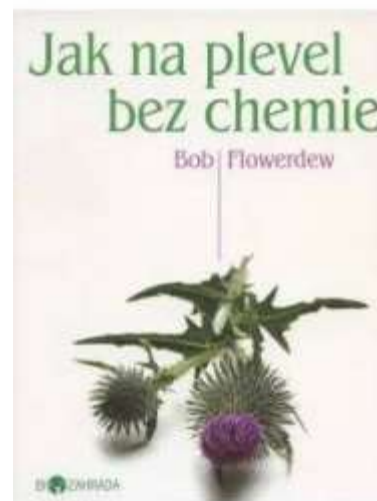
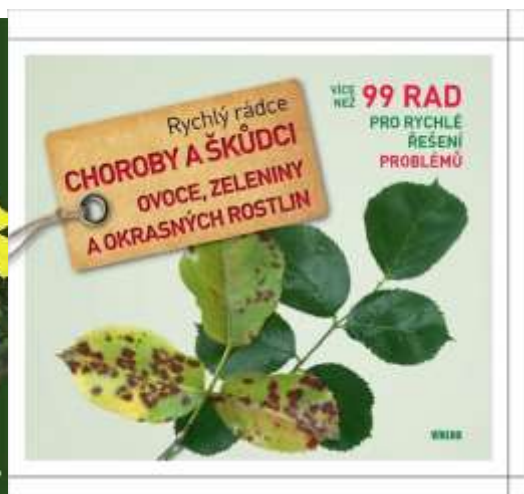
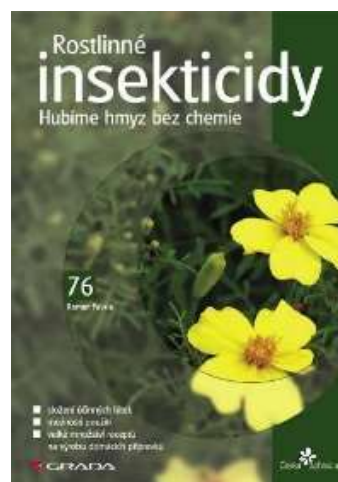
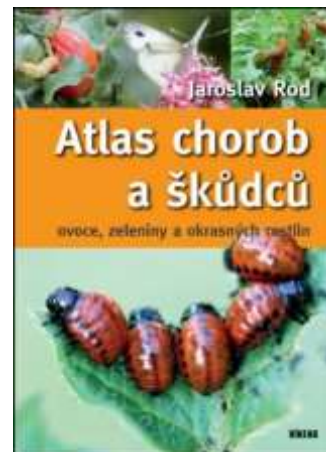
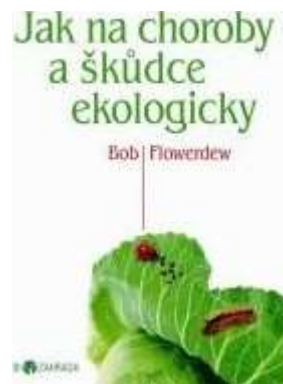
Boj se smutnicemi
Zbavte se larv i dospělých smutnic v domácnosti.

Mšice vyřeší NeemAzal
Účinná mšic pomocí přírodního insekticidu na savě a žravé šlůnce.

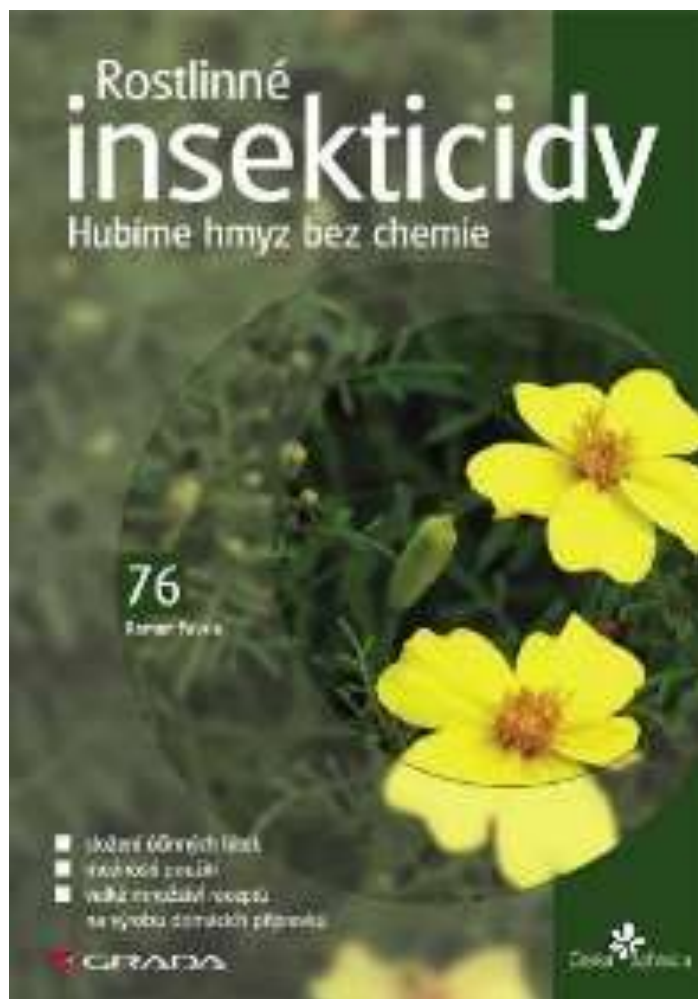
Biologická ochrana je systém, který využívá přirozených antagonistů škodlivých organismů nebo produktů připravovaných za využití

DOSTUPNÁ LITERATURA

LIDÉ ČTĚTE !!!

PŘIPRAVENÝM ŠTĚSTÍ PŘEJE

Na rozloučenou selská zahrádka ze skanzenu Přerov nad Labem

"Brouk Pytlík Vám vždy poradí a pomůže."

Ing. Ivan DVOŘÁK

---

728 621 843
e-mail: okenkodozahrad@seznam.cz
www.okenkodozahrad.cz

Při solidním přístupu, vhodném střídání plodin,
občasném přimhouření očí to jde.